Alennusvaraus ja hävikkivaraus

ALENNUSVARAUS

Hinnastoja laadittaessa on otettava huomioon, että määrätyille asiakasryhmille joudutaan myöntämään alennusta esimerkiksi myydyn määrän perusteella. Lisäksi myyntikauden loppupuolella osa tuotteista joudutaan myymään alennettuun hintaan. Jotta myynnistä saataisiin yhteensä se katetuotto, mikä on laskettu tarvittavan, on annettavat alennukset laskettava hintaan mukaan.

ESIMERKKI

Yritys on ostanut 100 kpl tuotetta hintaan 140 €/yksikkö. Katetuottoa halutaan 6 000 €, joten myyntihinnaksi saadaan 200 euroa/yksikkö.

Jos kaikki tuotteet myytäisiin tähän hintaan, katetuotoksi saataisiin:

Myyntituotot	100 kpl	à 200 €	20 000 €	
Muuttuvat kustannukset	100 kpl	à 140 €	14 000 €	
Katetuotto	100 kpl	à 60 €	6 000 €	eli 30 %

Jos tuotteet myydään vakituisille asiakkaille, joille joudutaan myöntämään alennusta 10 %, katetuottotavoitetta ei saavuteta.

Myyntituotot	100 kpl	à 180 €	18 000 €
Muuttuvat kustannukset	100 kpl	à 140 €	14 000 €
Katetuotto	100 kpl	à 40 €	4 000 €

Jotta saataisiin tavoiteltu 6 000 euron kate, myyntihintaa on korotettava lisäämällä siihen alennusvaraus, joka saadaan seuraavasti:

$$\frac{\text{alennus-\% x myyntihinta}}{100 - \text{alennus-\%}} \quad \text{eli}$$

$$\frac{10 \times 200}{100 - 10} = \frac{2\,000}{90} \quad \text{eli 22,22 euroa}$$

Jos siis myyntihinnaksi on alun perin laskettu 200 euroa, on se alennusvarauksella lisättynä 222,22 euroa. Asiakkaalle myönnettävän 10 %:n alennuksen jälkeen toteutuvaksi hinnaksi jää 200 euroa.

Jos vain osa tuotteista arvioidaan jouduttavan myymään alennuksella, alennusvaraus lasketaan vain keskimääräisestä alennuksesta. Tilanteessa, jossa 10 %:n alennuksella myydään vain 25 % tuotteista, keskimääräinen alennus on 2,5 %.

Alennusvarauksen tarve lasketaan kuten edelläkin.

$$\frac{2{,}5 \times 200}{100 - 2{,}5} = \frac{500}{97{,}5} \quad \text{eli 5,13 euroa}$$

Uudeksi hinnaksi saataisiin	205,13 euroa ja
10 %:lla alennetuksi hinnaksi	184,62 euroa

Tarkistus:

Myyntituotot	75 kpl	à 205,13 €	15 384,75 €
	25 kpl	à 184,62 €	4 615,50 €
Myyntituotot yhteensä	100 kpl		20 000,25 €
Muuttuvat kustannukset	100 kpl	à 140 €	14 000,00 €
Katetuotto	100 kpl		6 000,25 €.

Arvonlisävero hinnoittelussa

Yrityksen sisäisessä laskentatoimessa käsitellään kustannuksia ilman arvonlisäveroa. Asiakkailta perittävää hintaa laskettaessa arvonlisävero on kuitenkin otettava huomioon.

Verottomaan myyntihintaan lisättävä arvonlisävero on yleensä 24 % (ns. yleinen verokanta). Elintarvikkeiden ja ravintolaruoan arvonlisävero on 14 %. Kirjojen ja henkilökuljetusten sekä eräiden muiden palvelujen arvonlisävero on 10 %.

ESIMERKKI

Mirvan Muotiliike hinnoittelee myymänsä asusteet siten, että katetuottoa saadaan 40 %. Hinnoitellaan hame, jonka ostohinta ilman arvonlisäveroa on 30 euroa. Lasketaan aluksi veroton myyntihinta.

$$\frac{100 \times 30\ €}{(100-40)} = 50\ €$$

Verottomaan myyntihintaan lisätään arvonlisävero.

Myyntihinta ilman arvonlisäveroa	50 €
Arvonlisävero 24 %	12 €
Verollinen myyntihinta	62 €

Asiakkaalta perittävä hinta on 62 euroa, josta Mirva tilittää Verohallinnolle arvonlisäveron osuuden 12 euroa.

HÄVIKKIVARAUS

Hinnoittelussa on otettava huomioon myös hävikki. Hävikkiä aiheuttavat esimerkiksi pilaantuvat elintarvikkeet, tuotteiden rikkoutuminen, näpistykset tai laskuvirheet. Hävikki voi olla tunnistettua tai tunnistamatonta.

Suppeassa merkityksessä hävikki voidaan laskea varaston tuntemattomana muutoksena.

Alkuvarasto	100 yks.	
+ Ostot	450 yks.	550 yks.
– Myynnit		465 yks.
Jäljellä pitäisi olla		85 yks.
– Loppuvarasto on		75 yks.
= Hävikki		10 yks.

Laajassa merkityksessä hävikillä tarkoitetaan kaikkea sitä, josta yritys ei saa täyttä hintaa esimerkiksi tuotteiden pilaantumisen, epäkuranttiuden, rikkoutumisen tai katoamisen takia. Suuri osa hävikistä on tunnistamatonta. Hävikki on kuitenkin kokemusperäisen arvion mukaan otettava hinnoittelussa huomioon, jotta saavutettaisiin tavoiteltu katetuotto.

Hintaan lisättävä **hävikkivaraus** saadaan seuraavasti:

$$\frac{\text{hävikki-\% x myyntihinta}}{100 - \text{hävikki-\%}}$$

Tuotteen myyntihinnaksi oletetaan 30,00 € ja hävikiksi arvioidaan 5 %.

Myyntihinta ilman hävikkivarausta		30,00 €
+ hävikkivaraus	$\frac{5 \times 30\ €}{100 - 5}$	1,58 €
Uudeksi hinnaksi saadaan		31,58 €

Tarkistus:

Tuotteiden ostomääräksi oletetaan 40 kg ja tuotteiden ostohinnaksi 21 euroa.

	Lähtötilanne, ei hävikkiä		Hävikki otetaan huomioon	
Myyntituotot	40 kg x 30,00	1 200,00	38 kg x 31,58	1 200,04
Ostokustannukset	40 kg x 21,00	840,00	40 kg x 21,00	840,00
Katetuotto	40 kg x 9,00	360,00		360,04